

CENTRUM MEDYCZNE
KSZTAŁCENIA
PODYPLOMOWEGO

Program specjalizacji w dziedzinie

SURDOLOGOPEDII

program dla osób posiadających tytuł zawodowy magistra uzyskany na kierunku studiów w zakresie logopedii

Zatwierdzam
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Urszula Demkow
Podsekretarz stanu
/dokument podpisany elektronicznie/
22-01-2024 r.

Warszawa 2024

Program szkolenia specjalizacyjnego opracował zespół ekspertów:

1. Dr hab. n. med. Elżbieta Włodarczyk – konsultant krajowy w dziedzinie surdologopedii;
2. Dr n. med. Katarzyna Bieńkowska – przedstawiciel konsultanta krajowego;
3. Mgr Agnieszka Pankowska – przedstawiciel konsultanta krajowego;
4. Dr hab. Zdzisław M. Kurkowski prof UMCS – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Logopedycznego;
5. Prof. dr hab. n. med. Artur Niedzielski – przedstawiciel Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego;

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO – PROGRAMOWE

A. Cele szkolenia specjalizacyjnego

Celem kształcenia specjalizacyjnego w dziedzinie surdologopedii jest przygotowanie logopedy do prowadzenia diagnozy i terapii osób z uszkodzeniem słuchu.

W szczególności do nabycia umiejętności oceny i kształtowania języka u dzieci z prelingwalnym znacznym i głębokim uszkodzeniem słuchu oraz treningu z osobami dorosłymi, które utraciły możliwość słyszenia w różnym stopniu. Surdologopeda powinien być przygotowany do pracy zespołowej, w szczególności z: lekarzem audiologiem-foniatrą/otorynolaryngologiem, psychologiem, pedagogiem i audioprotetykiem.

B. Uzyskane kompetencje zawodowe

Logopeda po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie surdologopedii i otrzymaniu tytułu specjalisty uzyska szczególne kwalifikacje umożliwiające:

- 1) diagnozę percepcji i ekspresji mowy, kompetencji językowej i komunikacyjnej oraz kulturowej osób z uszkodzeniem słuchu;
- 2) przygotowanie programu terapii surdologopedycznej;
- 3) prowadzenie zajęć rozwijających umiejętność rozumienia oraz tworzenia wypowiedzi słownych, czyli nabywania kompetencji językowych, a także kompetencji komunikacyjnych u osób z uszkodzeniem słuchu;

- 4) prowadzenie zajęć w zakresie nabywania umiejętności czytania i pisanie u dzieci z uszkodzeniem słuchu;
- 5) prowadzenie zajęć rozwijających funkcje psychomotoryczne i poznawcze osób z uszkodzeniem słuchu;
- 6) wprowadzanie metod wspomagających i alternatywnych, (np. fonogesty, totalna komunikacja, język migowy, Makaton, gesty Gora i in.);
- 7) planowanie i prowadzenie treningu słuchowego z osobami dorosłymi,
- 8) współpracę z członkami wielospecjalistycznego zespołu leczniczo-rehabilitacyjnego i orzeczniczego;
- 9) umiejętność obsługi urządzeń wspomagających słyszenie;
- 10) prowadzenie prac badawczych i opracowywanie publikacji naukowych.

Ponadto specjalista w dziedzinie surdologopedii będzie uprawniony do:

- 1) przygotowania pisemnej opinii surdologopedycznej dotyczącej wyników diagnozy surdologopedycznej (ze szczególnym zwróceniem uwagi na możliwości słyszenia w wolnym polu słuchowym, stan mowy) niemowląt, dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych z uszkodzeniem słuchu;
- 2) formułowania pisemnych i ustnych zaleceń na podstawie diagnozy surdologopedycznej na temat sposobów postępowania w innych placówkach służby zdrowia i oświatowych, w jakich przebywają niemowlęta, dzieci, młodzież i osoby dorosłe z uszkodzeniem słuchu, u których występują zaburzenia w rozwoju i/lub przebiegu komunikacji werbalnej;
- 3) wskazywania badań specjalistycznych niezbędnych do postawienia diagnozy surdologopedycznej;
- 4) współpracy z innymi specjalistami w procesie diagnozowania i usprawniania niemowląt, dzieci, młodzieży i dorosłych z uszkodzeniem słuchu, u których występują zaburzenia w rozwoju i/lub przebiegu komunikacji werbalnej;
- 5) konsultowania i instruowania rodziny pacjenta i osób mu najbliższych o zalecanych metodach i formach terapii mowy oraz rokowaniach;
- 6) uczestniczenia w komisjach i zespołach orzekających o potrzebie świadczeń specjalnych.

C. Sposób organizacji szkolenia specjalizacyjnego

Szkolenie specjalizacyjne prowadzone jest zgodnie z programem specjalizacji i kończy się egzaminem. Kierownik specjalizacji na podstawie programu specjalizacji, uwzględniając miejsce odbywania stażu podstawowego, przygotowuje indywidualny plan szkolenia specjalizacyjnego określający warunki i przebieg szkolenia specjalizacyjnego, zapewniający opanowanie wiadomości i nabycie umiejętności praktycznych określonych w programie specjalizacji. Szkolenie specjalizacyjne realizowane jest w ramach modułów specjalizacji z wykorzystaniem form i metod kształcenia przewidzianych dla tych modułów. Odbywa się poprzez uczestniczenie w kursach specjalizacyjnych, udział w stażach kierunkowych w wytypowanych instytucjach, samokształcenie drogą studiowania piśmiennictwa, przygotowanie pracy poglądowej lub oryginalnej, lub co najmniej dwóch prezentacji (ustnych lub plakatowych na konferencję naukową (naukowo-szkoleniową) z dziedziny surdologopedii oraz nabywanie doświadczenia w wyniku realizacji zadań praktycznych w czasie stażu podstawowego.

II. CZAS TRWANIA SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO

Szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie surdologopedii trwa 1 rok i 6 miesięcy i obejmuje:

- 1) 8 modułów trwających łącznie 216 godzin, obejmujących:
  - a) 8 kursów specjalizacyjnych w łącznym wymiarze 96 godzin,
  - b) 4 staże kierunkowe w łącznym wymiarze 120 godzin;
- 2) kurs specjalizacyjny jednolity w wymiarze 16 godzin;
- 3) staż podstawowy, trwający 2280 godzin wykonywania czynności zawodowych zgodnych z programem specjalizacji, realizowany w miejscu pracy, tj. w:
  - a) publicznym lub niepublicznym zakładzie opieki zdrowotnej;
  - b) oddziale i/lub klinice audiologicznym, foniatrycznym lub laryngologicznym;
  - c) ośrodku diagnozy i rehabilitacji dzieci i młodzieży z uszkodzeniem słuchu;
  - d) placówkach edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z uszkodzeniem słuchu, gdzie prowadzona jest terapia osób z uszkodzeniem słuchu w różnym wieku.

Plan kształcenia Moduły, kursy specjalizacyjne, staże kierunkowe	Liczba dni	Liczba godzin
MODUŁ I Diagnoza audiologiczna percepcji słuchowej u dzieci w poszczególnych okresach rozwoju oraz u dorosłych		
Kurs specjalizacyjny: 1. Diagnoza audiologiczna percepcji słuchowej u dzieci w poszczególnych okresach rozwoju oraz u dorosłych	2	16
Staż kierunkowy: 1. Diagnoza audiologiczna u dzieci i dorosłych	4	32
Łącznie czas trwania kształcenia w ramach modułu	6	48
MODUŁ II Diagnoza i terapia surdologopedyczna dzieci z uszkodzeniem słuchu w okresie prelingwalnym i perilingwalnym		
Kurs specjalizacyjny: 1. Diagnoza i terapia surdologopedyczna dzieci z uszkodzeniem słuchu w okresie prelingwalnym i perilingwalnym	3	24
Staż kierunkowy: 1. Diagnoza i terapia surdologopedyczna osób z uszkodzeniem słuchu w okresie prelingwalnym i perilingwalnym	5	40
Łącznie czas trwania kształcenia w ramach modułu	8	64
MODUŁ III Diagnoza i terapia surdologopedyczna dzieci z uszkodzeniem słuchu w okresie postlingwalnym		
Kurs specjalizacyjny: 1. Diagnoza i terapia surdologopedyczna dzieci z uszkodzeniem słuchu w okresie postlingwalnym	2	16
Staż kierunkowy: 1. Diagnoza i terapia surdologopedyczna osób z uszkodzeniem słuchu w okresie postlingwalnym	4	32

Plan kształcenia Moduły, kursy specjalizacyjne, staże kierunkowe	Liczba dni	Liczba godzin
Łącznie czas trwania kształcenia w ramach modułu	6	48
MODUŁ IV Diagnoza i terapia surdologopedyczna dorosłych z uszkodzeniem słuchu		
Kurs specjalizacyjny: 1. Diagnoza i terapia surdologopedyczna dorosłych z uszkodzeniem słuchu	1	8
Łącznie czas trwania kształcenia w ramach modułu	1	8
MODUŁ V Urządzenia techniczne w rehabilitacji osób z uszkodzeniem słuchu		
Kurs specjalizacyjny: 1. Urządzenia techniczne w rehabilitacji osób z uszkodzeniem słuchu	1	8
Staż kierunkowy: 1. Urządzenia techniczne w rehabilitacji osób z uszkodzeniem słuchu	2	16
Łącznie czas trwania kształcenia w ramach modułu	3	24
MODUŁ VI Rehabilitacja osób z uszkodzeniem słuchu w zespołach wad genetycznych i z zaburzeniami sprzężonymi		
Kurs specjalizacyjny: 1. Rehabilitacja osób z uszkodzeniem słuchu w zespołach wad genetycznych i z zaburzeniami sprzężonymi	1	8
Łącznie czas trwania kształcenia w ramach modułu	1	8
MODUŁ VII Diagnoza i rehabilitacja głosu u osób z uszkodzeniem słuchu		
Kurs specjalizacyjny: 1. Diagnoza i rehabilitacja głosu u osób z uszkodzeniem słuchu	1	8

Plan kształcenia Moduły, kursy specjalizacyjne, staże kierunkowe	Liczba dni	Liczba godzin
Łącznie czas trwania kształcenia w ramach modułu	1	8
MODUŁ VIII Diagnoza i terapia surdopedagogiczna i psychologiczna		
Kurs specjalizacyjny:		
1. Diagnoza i terapia surdopedagogiczna i psychologiczna	1	8
Łącznie czas trwania kształcenia w ramach modułu	1	8
Łącznie czas trwania kształcenia w ramach wszystkich modułów	27	216
Kurs specjalizacyjny jednolity:		
Prawo medyczne	2	16
Staż podstawowy	285	2280
Samokształcenie	20	160
Łącznie czas trwania kształcenia specjalizacyjnego	334	2672
Urlopy wypoczynkowe	39	312
Dni ustawowo wolne od pracy	19	152
Łącznie czas trwania szkolenia specjalizacyjnego	392	3136

III. SZCZEGÓŁOWY ZAKRES WIEDZY TEORETYCZNEJ I WYKAZ UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

A. Zakres wymaganej wiedzy teoretycznej będącej przedmiotem szkolenia specjalizacyjnego

Oczekuje się, że po ukończeniu specjalizacji osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne wykaże się wiedzą dotyczącą poniższych zagadnień:

- 1) anatomia i fizjologia procesu słyszenia;
- 2) przyczyny uszkodzeń słuchu;
- 3) znajomość podstaw wybranych zagadnień z audiologii klinicznej, w szczególności znajomość podstawowych metod diagnozy i interpretacja wyników badań;
- 4) wpływ uszkodzenia słuchu na rozwój dziecka;

- 5) budowa, dopasowanie i zastosowanie aparatów słuchowych, implantów słuchowych oraz innych urządzeń technicznych wspomagających słyszenie;
- 6) podstawy wiedzy o komunikacji językowej i kształtowaniu języka dzieci z uszkodzeniem słuchu;
- 7) audiogenne zaburzenia mowy;
- 8) zasady budowania programów surdologopedycznych;
- 9) metody oceny stanu mowy osób z uszkodzeniem słuchu;
- 10) fonetyka akustyczna i audytywna oraz patofonetyka;
- 11) wychowanie słuchowe (stymulowanie percepcji słuchowej);
- 12) metody audytywno-werbalne (z uwzględnieniem form pracy dostosowanych do wieku podopiecznych);
- 13) metodyka pracy surdologopedycznej z osobami, które utraciły słuch w różnym wieku;
- 14) rehabilitacja osób z implantami słuchowymi;
- 15) wczesna nauka czytania i pisanie;
- 16) kształtowanie umiejętności komunikacyjnych: dialog, czytanie i rozumienie tekstów czytanych i pisanych;
- 17) metody nauki czytania z ust z uwzględnieniem fonogestów;
- 18) ośrodkowe zaburzenia słuchu;
- 19) daktylografia;
- 20) fonogesty;
- 21) totalna komunikacja;
- 22) podstawy języka migowego;
- 23) podstawy diagnozy psychologicznej osób z uszkodzeniem słuchu;
- 24) podstawy nauczania i wychowania dzieci z uszkodzeniem słuchu;
- 25) zaburzenia głosu u osób z uszkodzeniem słuchu;
- 26) terapia emisji głosu u osób z uszkodzeniem słuchu;
- 27) terapia osób głuchoniewidomych;
- 28) terapia rodzin.

B. Wykaz wymaganych umiejętności praktycznych będących przedmiotem szkolenia specjalizacyjnego

Oczekuje się, że po ukończeniu specjalizacji osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne wykaże się umiejętnością:

- 1) oceny możliwości percepcji słuchowej i wzrokowej wypowiedzi językowych;
- 2) oceny kompetencji językowej, komunikacyjnej i rozwoju funkcji poznawczych;
- 3) oceny sprawności artykulacyjnych;
- 4) oceny możliwości porozumiewania się niejęzykowego;
- 5) oceny funkcji dominującej półkuli w zakresie języka;
- 6) opracowania programu rehabilitacji dzieci z uszkodzeniem słuchu z zastosowaniem aparatów słuchowych lub/i implantów słuchowych;
- 7) przygotowania rodziców i nauczycieli do pracy z dzieckiem z wadą słuchu;
- 8) współpracy z audiologiem-foniatrą, otorynolaryngologiem, psychologiem, surdopedagogiem, neurologiem i psychiatrą w celu postawienia pełnej diagnozy i omówienia programu terapii;
- 9) rozwijania u dzieci percepcji słuchowej i umiejętności językowych oraz usuwanie trudności w czytaniu i pisaniu spowodowanych obwodowymi i ośrodkowymi zaburzeniami słuchu;
- 10) prowadzenia ćwiczeń rozwijających sprawności leksykalne i gramatyczne;
- 11) rozwijania umiejętności artykulacyjnych;
- 12) stymulowania percepcji mowy;
- 13) ćwiczenia emisji głosu;
- 14) oceny postępów w rehabilitacji słuchu, głosu i mowy.

IV. MODUŁY SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO ORAZ FORMY I METODY KSZTAŁCENIA STOSOWANE W RAMACH MODUŁÓW

MODUŁ I

Diagnoza audiologiczna percepcji słuchowej u dzieci w poszczególnych okresach rozwoju oraz u dorosłych

Moduł realizowany jest w formie 1 kursu specjalizacyjnego trwającego 16 godzin oraz 1 stażu kierunkowego trwającego 32 godziny.

1.(I) Kurs specjalizacyjny: „Diagnoza audiologiczna percepcji słuchowej u dzieci w poszczególnych okresach rozwoju oraz u dorosłych”

Cel kursu:

zapoznanie z następującymi zagadnieniami:

- 1) metody badań słuchu dzieci, młodzieży i dorosłych;
- 2) badania przesiewowe słuchu.

Zakres wiedzy teoretycznej:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna opanować wiedzę dotyczącą:

- 1) stosowanych badań przesiewowych słuchu;
- 2) interpretacji wyników badań słuchu;
- 3) zastosowania różnych metod doboru i dopasowania urządzeń wspomagających słyszenie u dzieci i dorosłych;
- 4) testów oceniających ośrodkowe procesy przetwarzania słuchowego;
- 5) testów oceniających rozumienie mowy.

Zakres umiejętności praktycznych:

w czasie kursu osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć umiejętność:

- 1) oceny rozwoju słuchowego dziecka z uszkodzeniem słuchu w odniesieniu do normy;
- 2) interpretacji wyników badań słuchu dzieci i dorosłych, w aspekcie doboru i dopasowania urządzeń wspomagających słyszenie

Czas trwania kursu: 2 dni (16 godzin).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: sprawdzian wiedzy objętej programem kursu u kierownika kursu.

1.(I) Staż kierunkowy: „Diagnoza audiologiczna u dzieci i dorosłych”

Cel stażu:

zdobycie wiedzy z zakresu podstaw audiologii, diagnostyki i rehabilitacji

audiologicznej oraz nabycie umiejętności interpretacji badań słuchu i planowania postępowania u dzieci i dorosłych z wykorzystaniem urządzeń wspomagających słyszenie.

Zakres umiejętności praktycznych:

w czasie stażu osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne nabędzie:

- 1) umiejętność interpretacji wyników badań słuchu;
- 2) znajomość metod rehabilitacji audiologicznej w zależności od wieku pacjenta i poziomu rozwoju kompetencji językowych;
- 3) znajomość urządzeń wspomagających słyszenie stosowanych u dzieci i dorosłych.

Czas trwania stażu: 4 dni (32 godz.).

Miejsce stażu: pracownia, poradnia, ośrodek; oddział lub klinika audiologii i foniatrii; oddział lub klinika otorynolaryngologiczna.

Forma zaliczenia stażu: zaliczenie sprawdzianu umiejętności interpretacji wyników badań słuchu u kierownika stażu.

MODUŁ II

Diagnoza i terapia surdologopedyczna dzieci z uszkodzeniem słuchu w okresie prelingwalnym i perilingwalnym

Moduł realizowany jest w formie 1 kursu specjalizacyjnego trwającego 24 godziny i 1 stażu kierunkowego trwającego 40 godzin.

1.(II) Kurs specjalizacyjny: „Diagnoza i terapia surdologopedyczna dzieci z uszkodzeniem słuchu w okresie prelingwalnym i perilingwalnym”

Cel kursu:

zapoznanie z następującymi zagadnieniami:

- 1) programowanie postępowania surdologopedycznego (wspomaganie, stymulacja, wczesna interwencja) uzależnione od stanu dziecka i wyników diagnozy surdologopedycznej;
- 2) współuczestniczenie surdologopedy w programie wychowania słuchowego;
- 3) diagnozowanie surdologopedyczne: ocena percepcji wypowiedzi mówionych

(słuchowej i wzrokowej), ocena kompetencji językowej i komunikacyjnej, ocena sprawności artykulacyjnych;

- 4) kształtowanie języka uzależnione od stanu dziecka i wyników diagnozy audiologicznej i surdologopedycznej;
- 5) metody kształcenia mowy i języka;
- 6) wczesna nauka czytania;
- 7) alternatywne metody kształtowania komunikacji językowej;
- 8) kształcenie rodziców i nauczycieli przedszkola w zakresie rozwijania mowy i języka dziecka z uszkodzonym narządem słuchu.

Zakres wiedzy teoretycznej:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna opanować wiedzę dotyczącą:

- 1) uwarunkowań rozwoju języka i komunikacji u dzieci zdrowych i zagrożonych ich nieprawidłowym kształtowaniem;
- 2) wpływu uszkodzenia słuchu na rozwój, mowy, głosu i języka;
- 3) metod kształtowania języka dzieci z uszkodzeniem słuchu;
- 4) zasad budowania kontaktu terapeutycznego z dziećmi z różnym stopniem uszkodzenia słuchu;
- 5) metodyki prowadzenia diagnozy i terapii surdologopedycznej dziecka w okresie kształtowania się mowy;
- 6) oceny akustycznej i artykulacyjnej wypowiedzi w normie i patologii.

Zakres umiejętności praktycznych:

w czasie kursu osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć umiejętność:

- 1) diagnozowania percepcji i ekspresji mowy dzieci z uszkodzeniem słuchu;
- 2) opracowania programu postępowania surdologopedycznego dostosowanego do potrzeb i możliwości dziecka, uwzględniającego wyniki badań specjalistycznych;
- 3) prowadzenia terapii surdologopedycznej;
- 4) włączenia się z programem postępowania surdologopedycznego w procedury wielospecjalistycznej opieki nad dziećmi z uszkodzeniem słuchu.

Czas trwania kursu: 3 dni (24 godziny).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: sprawdzian wiedzy objętej programem kursu u kierownika kursu.

1.(II) Staż kierunkowy: „Diagnoza i terapia surdologopedyczna osób z uszkodzeniem słuchu w okresie prelingwalnym i perilingwalnym”

Cel stażu:

utrwalenie wiedzy z zakresu zaburzeń rozwoju dziecka w okresie niemowlęcym i poniemowlęcym oraz nabycie umiejętności praktycznych dotyczących procedur diagnostyczno-terapeutycznych.

Zakres umiejętności praktycznych:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna wykazać się umiejętnością:

- 1) oceny rozwoju funkcji poznawczych dziecka w odniesieniu do normy;
- 2) opracowania programu postępowania dostosowanego do potrzeb i możliwości dziecka z uszkodzeniem słuchu, uwzględniającego wyniki badań wielospecjalistycznych, zespoły genetyczne i zaburzenia sprzężone;
- 3) włączenia programu postępowania surdologopedycznego w procedury wielospecjalistycznego leczenia dziecka z uszkodzeniem słuchu;
- 4) diagnozowania percepcji i ekspresji mowy dziecka z uszkodzeniem słuchu, a przede wszystkim stopnia opanowania języka;
- 5) programowania terapii surdologopedycznej dostosowanej do potrzeb i możliwości dziecka, uwzględniającego wyniki badań wielospecjalistycznych, zespoły genetyczne i zaburzenia sprzężone;
- 6) prowadzenia terapii surdologopedycznej ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności przygotowania rodziców i nauczycieli przedszkola do współpracy ze sobą;
- 7) programowania terapii surdologopedycznej dorosłych z prelingwalnym i perilingwalnym uszkodzeniem słuchu;
- 8) kontrolowania, dokumentowania przebiegu oraz efektywności terapii surdologopedycznej, modyfikowania celów i metody terapii;
- 9) opracowania opinii surdologopedycznej dla różnych instytucji.

Miejsce stażu: pracownia, poradnia, ośrodek; oddział lub klinika audiologii i foniatrii, w których prowadzona jest terapia osób z uszkodzeniem słuchu.

Czas trwania stażu: 5 dni (40 godz.).

Forma zaliczenia stażu: obecność na zajęciach praktycznych w wymaganej liczbie godzin i zaliczenie sprawdzianu umiejętności praktycznych w postaci przeprowadzenia diagnozy surdologopedycznej wskazanego pacjenta i przeprowadzenia jego terapii surdologopedycznej (w wymiarze minimum jednej jednostki metodycznej).

MODUŁ III

Diagnoza i terapia surdologopedyczna dzieci z uszkodzeniem słuchu w okresie postlingwalnym

Moduł realizowany jest w formie 1 kursu specjalizacyjnego trwającego 16 godzin i 1 stażu kierunkowego trwającego 32 godziny.

1.(III) Kurs specjalizacyjny: „Diagnoza i terapia surdologopedyczna dzieci z uszkodzeniem słuchu w okresie postlingwalnym”

Cel kursu:

zapoznanie z następującymi zagadnieniami:

- 1) wpływ uszkodzenia słuchu na mowę i język - nauczanie i wychowanie dziecka;
- 2) diagnozowanie surdologopedyczne: ocena stanu mowy, słuchowej i wzrokowej percepcji wypowiedzi mówionych, ocena kompetencji językowej;
- 3) projektowanie wychowania słuchowo – werbalnego w zależności od stanu mowy;
- 4) programowanie języka uzależnione od stanu rozwoju mowy dziecka i wyników diagnozy audiologicznej i surdologopedycznej;
- 5) metody kształcenia mowy, głosu i języka u dziecka w wieku szkolnym;
- 6) nauka czytania i pisania dzieci z uszkodzeniem słuchu;
- 7) alternatywne metody kształcenia komunikacji językowej;
- 8) przygotowanie rodziców, nauczycieli, pedagogów i psychologów w zakresie wspomagania dziecka z uszkodzeniem słuchu w nauce.

Zakres wiedzy teoretycznej:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna opanować wiedzę dotyczącą:

- 1) wpływu uszkodzenia słuchu na możliwości kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży z uszkodzeniami słuchu;
- 2) możliwości nauczania w szkołach powszechnych, klasach integracyjnych i szkołach specjalnych dzieci i młodzieży z uszkodzeniem słuchu (w tym znajomość istniejącej sieci ośrodków terapii specjalistycznej, szkół specjalnych, centrów diagnostyczno – leczniczych dla osób z uszkodzeniem słuchu, itp.);
- 3) metod usprawniania języka i mowy dzieci i młodzieży z uszkodzeniem słuchu;
- 4) możliwości i metod nauczania czytania dzieci z wadą słuchu;
- 5) metodyki prowadzenia diagnozy i terapii surdologopedycznej dziecka w okresie nauki szkolnej;

Zakres umiejętności praktycznych:

w czasie kursu osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć umiejętność:

- 1) diagnozowania sprawności komunikacyjnych, słuchowych i językowych uczniów z uszkodzeniem słuchu;
- 2) opracowania programu terapii surdologopedycznej dzieci i młodzieży z uszkodzeniem słuchu;
- 3) prowadzenia terapii surdologopedycznej dostosowanej do potrzeb i możliwości dziecka z uszkodzeniem słuchu;
- 4) współpracy ze specjalistami uczestniczącymi w diagnozie i terapii dziecka z uszkodzeniem słuchu;
- 5) przygotowania opinii surdologopedycznej dla różnych instytucji.

Czas trwania kursu: 2 dni (16 godzin).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: sprawdzian wiedzy objętej programem kursu u kierownika kursu.

1.(III) Staż kierunkowy: „Diagnoza i terapia surdologopedyczna osób z uszkodzeniem słuchu w okresie postlingwalnym”

Cel stażu:

utrwalenie wiedzy z zakresu diagnozy i terapii surdologopedycznej u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz nabycie umiejętności praktycznych dotyczących procedur diagnostyczno-terapeutycznych.

Zakres umiejętności praktycznych:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna wykazać się umiejętnością:

- 1) diagnozowania percepcji i ekspresji mowy dziecka z uszkodzeniem słuchu, a przede wszystkim stopnia opanowania języka;
- 2) diagnozowania i terapii dzieci z zaburzeniami mowy i czytania uwarunkowanych ośrodkowymi uszkodzeniami słuchu;
- 3) programowania terapii surdologopedycznej dostosowanej do potrzeb i możliwości dziecka oraz osoby dorosłej z uszkodzeniem słuchu, uwzględniającego wyniki badań wielospecjalistycznych, zespoły genetyczne i zaburzenia sprzężone;
- 4) prowadzenia terapii surdologopedycznej ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności przygotowania rodziców i nauczycieli do wspomagania rozwoju językowego dziecka z uszkodzeniem słuchu;
- 5) kontrolowania, dokumentowania przebiegu oraz efektywności terapii surdologopedycznej, modyfikowania celów i metod terapii;
- 6) opracowania opinii surdologopedycznej dla różnych instytucji.

Miejsce stażu: poradnia, ośrodek; oddział lub klinika audiologii i foniatrii, w których prowadzona jest terapia osób z uszkodzeniem słuchu.

Czas trwania stażu: 4 dni (32 godz.).

Forma zaliczenia stażu: przeprowadzenie diagnozy surdologopedycznej wskazanego pacjenta i przeprowadzenie jego terapii surdologopedycznej (w wymiarze minimum jednej jednostki metodycznej).

MODUŁ IV

Diagnoza i terapia surdologopedyczna dorosłych z uszkodzeniem słuchu

Moduł realizowany jest w formie 1 kursu specjalizacyjnego trwającego 8 godzin.

1.(IV) Kurs specjalizacyjny: „Diagnoza i terapia surdologopedyczna dorosłych z uszkodzeniem słuchu”

Cel kursu:

zapoznanie z następującymi zagadnieniami:

- 1) wpływ uszkodzenia słuchu, zaburzeń mowy i języka na funkcjonowanie osób dorosłych;
- 2) diagnoza i terapia surdologopedyczna osób dorosłych.

Zakres wiedzy teoretycznej:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna opanować wiedzę dotyczącą:

- 1) wpływu uszkodzenia słuchu na możliwości komunikowania się osób dorosłych;
- 2) możliwości wykonywania pracy zawodowej osób z uszkodzeniem słuchu;
- 3) metod usprawniania komunikacji osób dorosłych z wrodzonym i nabytym uszkodzeniem słuchu;
- 4) trudności w edukacji akademickiej i pracy oraz sposoby ich przezwyciężania;
- 5) zagadnień tożsamościowych związanych z kulturą Głuchych;
- 6) działalności organizacji pomocowych i zrzeszających osoby niesłyszące.

Zakres umiejętności praktycznych:

w czasie kursu osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć umiejętność:

- 1) oceny wpływu uszkodzenia słuchu na możliwości komunikowania się i funkcjonowanie psychospołeczne;
- 2) praktycznego zastosowania metod usprawniania komunikacji osób dorosłych z wczesną głuchotą i ogłuchłych;
- 3) oceny możliwości wykonywania pracy zawodowej osób z uszkodzeniami słuchu.

4) diagnozowania i przeprowadzania terapii surdologopedycznej osób dorosłych.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godz.).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: sprawdzian wiedzy objętej programem kursu u kierownika kursu.

MODUŁ V

Urządzenia techniczne w rehabilitacji osób z uszkodzeniem słuchu

Moduł realizowany jest w formie 1 kursu specjalizacyjnego trwającego 8 godzin i 1 stażu kierunkowego trwającego 16 godzin.

1.(V) Kurs specjalizacyjny: „Urządzenia techniczne w rehabilitacji osób z uszkodzeniem słuchu”

Cel kursu:

zapoznanie z następującymi zagadnieniami:

- 1) rodzaje, budowa, dobór i dopasowanie urządzeń wspomagających słyszenie;
- 2) ocena percepcji mowy oraz trening słuchowy w różnych urządzeniach wspomagających słyszenie.

Zakres wiedzy teoretycznej:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć wiedzę dotyczącą:

- 1) podstawy doboru i dopasowania urządzeń wspomagających słyszenie u dzieci i dorosłych z różnego stopnia uszkodzeniem słuchu;
- 2) metod oceny korzyści słuchowych w wolnym polu u dzieci i dorosłych.

Zakres umiejętności praktycznych:

w czasie kursu osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć umiejętność:

- 1) doboru i dopasowania urządzeń wspomagających słyszenie u dzieci i dorosłych z różnego stopnia uszkodzeniem słuchu;
- 2) oceny korzyści słuchowych w wolnym polu u dzieci i dorosłych.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godzin).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: sprawdzian wiedzy objętej programem kursu u kierownika kursu.

1.(V) Staż kierunkowy „Urządzenia techniczne w rehabilitacji osób z uszkodzeniem słuchu”

Cel stażu:

utrwalenie wiedzy z zakresu wykorzystania urządzeń technicznych w rehabilitacji słuchu i mowy u osób z uszkodzeniem słuchu.

Zakres umiejętności praktycznych:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna wykazać się umiejętnością:

- 1) podstawy doboru i dopasowania urządzeń wspomagających słyszenie u dzieci i dorosłych z różnego stopnia uszkodzeniem słuchu;
- 2) metod oceny korzyści słuchowych w wolnym polu u dzieci i dorosłych;
- 3) zastosowania metod i wyników oceny korzyści słuchowych w różnych urządzeniach wspomagających słyszenie w celu programowania postępowania surdologopedycznego u dzieci i dorosłych.

Miejsce stażu: pracownia, poradnia, ośrodek, oddział lub klinika audiologii i foniatry; oddział lub klinika otorynolaryngologiczna.

Czas trwania stażu: 2 dni (16 godzin).

Forma zaliczenia stażu: przeprowadzenie terapii surdologopedycznej z wykorzystaniem urządzeń technicznych wspomagających słyszenie ze wskazaną osobą (w wymiarze minimum jednej jednostki metodycznej).

MODUŁ VI

Rehabilitacja osób z uszkodzeniem słuchu w zespołach wad genetycznych i z zaburzeniami sprzężonymi

Moduł realizowany jest w formie 1 kursu specjalizacyjnego trwającego 8 godzin.

1.(VI) Kurs specjalizacyjny: „Rehabilitacja osób z uszkodzeniem słuchu w zespołach wad genetycznych i z zaburzeniami sprzężonymi”

Cel kursu:

zapoznanie z następującymi zagadnieniami:

- 1) diagnoza i terapia osób z uszkodzeniem słuchu w zespołach genetycznych;
- 2) diagnoza i terapia osób z uszkodzeniem słuchu i z zaburzeniami sprzężonymi (w tym: wzroku; niepełnosprawnością intelektualną, motoryki, autyzmem, zaburzeniami zachowania).

Zakres wiedzy teoretycznej:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć wiedzę dotyczącą:

- 1) diagnozy i terapii osób z uszkodzeniem słuchu w zespołach genetycznych;
- 2) diagnozy i terapii osób z uszkodzeniem słuchu i z zaburzeniami sprzężonymi (w tym: wzroku; niepełnosprawnością intelektualną, motoryki, autyzmem, zaburzeniami zachowania).

Zakres umiejętności praktycznych:

w czasie kursu osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć umiejętność:

- 1) diagnozy i terapii osób z uszkodzeniem słuchu w zespołach genetycznych;
- 2) diagnozy i terapii osób z uszkodzeniem słuchu i z zaburzeniami sprzężonymi (w tym: wzroku; niepełnosprawnością intelektualną, motoryki, autyzmem, zaburzeniami zachowania).

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godz.).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: sprawdzian wiedzy objętej programem kursu u kierownika kursu.

MODUŁ VII

Diagnoza i rehabilitacja głosu u osób z uszkodzeniem słuchu

Moduł realizowany jest w formie 1 kursu specjalizacyjnego trwającego 8 godzin.

1.(VII) Kurs specjalizacyjny: „Diagnoza i rehabilitacja głosu u osób z uszkodzeniem słuchu”

Cel kursu:

zapoznanie z następującymi zagadnieniami:

- 1) patomechanizm dysfonii audiogennej;
- 2) ocena zaburzeń głosu w zależności od stopnia niedosłuchu, płci i wieku;
- 3) metodyka oceny jakości głosu;
- 4) obiektywne metody badania głosu i mowy;
- 5) metody usprawniania głosu u osób z uszkodzeniem słuchu.

Zakres wiedzy teoretycznej:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć wiedzę dotyczącą:

- 1) metod usprawniania głosu u dzieci i dorosłych z uszkodzeniem;
- 2) programów terapeutyczno-rehabilitacyjnych w zakresie zaburzeń głosu u dzieci i dorosłych.

Zakres umiejętności praktycznych:

w czasie kursu osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć umiejętność:

- 1) interpretacji wyników badań parametrów głosu w dysfonii audiogennej;
- 2) podstawowych ćwiczeń modulacji głosu.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godz.).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: sprawdzian wiedzy objętej programem kursu u kierownika kursu.

MODUŁ VIII

Diagnoza i terapia surdopedagogiczna i psychologiczna

Moduł realizowany jest w formie 1 kursu specjalizacyjnego trwającego 8 godzin.

1.(VIII) Kurs specjalizacyjny: „Diagnoza i terapia surdopedagogiczna i psychologiczna

Cel kursu:

zapoznanie z następującymi zagadnieniami:

- 1) podstawy diagnozy surdopedagogicznej i psychologicznej dzieci i dorosłych z uszkodzeniem słuchu;
- 2) elementy terapii rodzin;
- 3) metody wspomagające terapię surdopedagogiczną (logorytmika, metoda Denisona, Integracji Sensorycznej, Dobrego Startu, Knilla, Ruch Rozwijający Weroniki Sherborne i inne).

Zakres wiedzy teoretycznej:

osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć wiedzę dotyczącą:

- 1) podstawowych metod surdopedagogicznych i psychologicznych wykorzystywanych w diagnozie i terapii dzieci i dorosłych z uszkodzeniem słuchu.

Zakres umiejętności praktycznych:

w czasie kursu osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne powinna nabyć umiejętność:

- 1) podstawowych metod surdopedagogicznych i psychologicznych wykorzystywanych w diagnozie i terapii dzieci i dorosłych z uszkodzeniem słuchu.

Czas trwania kursu: 1 dzień (8 godz.).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: sprawdzian wiedzy objętej programem kursu u kierownika kursu.

Kurs jednolity

Kurs specjalizacyjny: „Prawo medyczne”

Cel kursu:

oczekuje się, że osoba realizująca szkolenie specjalizacyjne po ukończeniu kursu

wykaże się znajomością podstawowych przepisów prawa w zakresie wykonywania zawodu w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia oraz odpowiedzialności.

Zakres wymaganej wiedzy:

- 1) zasady sprawowania opieki zdrowotnej w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zasady wykonywania działalności leczniczej:
  - a) świadczenia zdrowotne,
  - b) podmioty lecznicze – rejestracja, zasady działania, szpitale kliniczne, nadzór,
  - c) nadzór specjalistyczny i kontrole;
- 3) zasady wykonywania zawodu mającego zastosowanie w ochronie zdrowia:
  - a) definicja zawodu mającego zastosowanie w ochronie zdrowia,
  - b) prawo wykonywania zawodu,
  - c) uprawnienia i obowiązki zawodowe,
  - d) kwalifikacje zawodowe,
  - e) eksperyment medyczny,
  - f) zasady prowadzenia badań klinicznych,
  - g) dokumentacja medyczna,
  - h) prawa pacjenta a powinności pracownika ochrony zdrowia.
- 4) zasady powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego:
  - a) prawa i obowiązki osoby ubezpieczonej i lekarza ubezpieczenia zdrowotnego,
  - b) organizacja udzielania i zakres świadczeń z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego,
  - c) dokumentacja związana z udzielaniem świadczeń z tytułu ubezpieczenia;
- 5) zasady działania samorządów zawodowych w ochronie zdrowia:
  - a) zadania samorządów w ochronie zdrowia,
  - b) prawa i obowiązki członków samorządów w ochronie zdrowia,
  - c) odpowiedzialność zawodowa pracowników ochrony zdrowia– postępowanie wyjaśniające przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej, postępowanie przed sądem;
- 6) odpowiedzialność prawna pracowników ochrony zdrowia– karna, cywilna:

- a) odpowiedzialność karna (nieudzielenie pomocy, działanie bez zgody, naruszenie tajemnicy),
- b) odpowiedzialność cywilna (ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej).

Czas trwania kursu: 2 dni (16 godzin).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

V. FORMY I METODY SAMOKSZTAŁCENIA

A. Przygotowanie pracy pogłądowej lub oryginalnej bądź prezentacji

Osoba specjalizująca się zobowiązana jest do przygotowania pod kierunkiem kierownika specjalizacji pracy pogłądowej lub pracy oryginalnej, lub co najmniej dwóch prezentacji (ustnych lub plakatowych) na konferencję naukową (naukowo-szkoleniową) z dziedziny surdologopedii.

B. Studiowanie piśmiennictwa

Osoba specjalizująca się zobowiązana jest pogłębiać wiedzę przez stałe śledzenie i studiowanie literatury fachowej polskiej i/lub obcojęzycznej dotyczącej surdologopedii. Piśmiennictwo będzie okresowo aktualizowane.

VI. METODY OCENY WIEDZY TEORETYCZNEJ I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

A. Kolokwia i sprawdziany umiejętności praktycznych

Osoba specjalizująca się zdaje sprawdziany:

- 1) na zakończenie kursu specjalizacyjnego sprawdzian ustny lub pisemny z zakresu wiedzy określonej programem kursu – u kierownika kursu;

- 2) na zakończenie stażu kierunkowego sprawdzian ustny lub pisemny z zakresu wiedzy teoretycznej i sprawdzian umiejętności praktycznych objętych programem stażu kierunkowego – u opiekuna stażu/kierownika specjalizacji;
- 3) na zakończenie modułu sprawdzian ustny lub pisemny z zakresu wiedzy teoretycznej objętej programem danego modułu – u kierownika specjalizacji.

B. Ocena pracy pogładowej lub oryginalnej

Oceny i zaliczenia przygotowanej przez osobę specjalizującą się pracy pogładowej lub oryginalnej lub co najmniej dwóch prezentacji (ustnych lub plakatowych) dokonuje kierownik specjalizacji.

C. Ocena znajomości piśmiennictwa

Osoba specjalizująca się przedstawia jeden raz w roku sprawozdanie z przeglądu piśmiennictwa fachowego. Oceny dokonuje kierownik specjalizacji.

STANDARDY SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO

1. Liczba i kwalifikacje kadry dydaktycznej

- 1) Szkolenie specjalizacyjne może być prowadzone przez jednostkę szkolącą, która prowadzi działalność odpowiadającą profilowi szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie surdologopedii i została wpisana na listę jednostek posiadających akredytację.
- 2) Jednostka szkoląca zapewnia kadre dydaktyczną posiadającą merytoryczną wiedzę i umiejętności praktyczne związane z realizowanym programem specjalizacji, stanowiącą gwarancję wysokiego poziomu szkolenia specjalizacyjnego, odpowiednio wykwalifikowane osoby stanowiące kadre dydaktyczną (surdologopedów, logopedów, lekarzy, innych specjalistów), które będą realizować zajęcia dydaktyczne przewidziane w programie specjalizacji lub ma zawarte odpowiednie umowy z innymi instytucjami na realizację takich zadań.
- 3) Kursy specjalizacyjne i staże kierunkowe prowadzą nauczyciele akademicki lub inni pracownicy posiadający wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne związane z realizowanym programem kursu lub stażu.
- 4) Kierownikiem specjalizacji może być osoba posiadająca tytuł specjalisty w dziedzinie surdologopedii albo osoba, posiadająca decyzję ministra właściwego do spraw zdrowia o uznaniu dotychczasowego dorobku zawodowego lub naukowego za równoważny ze zrealizowaniem programu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie surdologopedii, albo osoba, której minister właściwy do spraw zdrowia powierzył, w drodze decyzji, obowiązki specjalisty w dziedzinie surdologopedii.
- 5) Opiekunem stażu kierunkowego może być osoba posiadająca tytuł specjalisty w dziedzinie surdologopedii lub audiologii i foniatrii albo osoba posiadająca decyzję ministra właściwego do spraw zdrowia o uznaniu dotychczasowego dorobku zawodowego lub naukowego za równoważny ze zrealizowaniem programu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie

surdologopedii albo osoba, której minister właściwy do spraw zdrowia powierzył, w drodze decyzji, obowiązki specjalisty w dziedzinie surdologopedii lub osoba wykonująca przez co najmniej przez 3 lata w ciągu ostatnich 5 lat czynności zawodowe zgodne z programem szkolenia specjalizacyjnego, wyznaczona za jej zgodą, przez kierownika jednostki szkolącej.

2. Baza dydaktyczna do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego

- 1) Baza dydaktyczna do prowadzenia kursów specjalizacyjnych i staży kierunkowych powinna być dostosowana do liczby osób realizujących szkolenie specjalizacyjne. Jednostka szkoląca zapewnia odpowiednie miejsca realizacji kursów specjalizacyjnych i staży kierunkowych, wyposażone w sprzęt niezbędny do nabywania wiedzy i kształcenia umiejętności praktycznych objętych programem specjalizacji:
  - a) sale seminaryjno-wykładowe i ćwiczeniowe wyposażone w rzutnik multimedialny, komputer i niezbędne pomoce dydaktyczne,
  - b) pracownie wyposażone w sprzęt i aparaturę niezbędne do realizacji programu kursu specjalizacyjnego lub stażu kierunkowego,
  - c) bibliotekę posiadającą niezbędne piśmiennictwo, dostęp do Internetu.
- 2) Kursy specjalizacyjne i staże kierunkowe objęte programem specjalizacji może realizować jednostka szkoląca w ramach swojej struktury organizacyjnej lub mogą realizować inne podmioty, z którymi jednostka szkoląca zawarła porozumienie na ich realizację.
- 3) Miejscem odbywania stażu podstawowego (zdobywania niezbędnego doświadczenia zawodowego) jest miejsce pracy, tj. w:
  - a) publicznym lub niepublicznym zakładzie opieki zdrowotnej;
  - b) oddziale i/lub klinice audiologicznym, foniatrycznym lub laryngologicznym;
  - c) ośrodku diagnozy i rehabilitacji dzieci i młodzieży z uszkodzeniem słuchu;
  - d) placówkach edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z uszkodzeniem słuchu, gdzie prowadzona jest terapia osób z uszkodzeniem słuchu w różnym wieku.

3. Sposób realizacji programu szkolenia specjalizacyjnego

- 1) Jednostka szkoląca zapewnia sprawną organizację procesu dydaktycznego oraz prowadzi w sposób ciągły wewnętrzny system oceny jakości szkolenia specjalizacyjnego.
- 2) Realizacja programu szkolenia specjalizacyjnego uwzględnia aktualną wiedzę, osiągnięcia teorii i praktyki oraz wyniki badań naukowych istotnych dla szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie surdologopedii.
- 3) Dobór metod kształcenia jest właściwy dla realizowanych celów kształcenia;
- 4) Realizacja programu szkolenia specjalizacyjnego odbywa się na podstawie harmonogramu zajęć opracowanego w formie pisemnej.
- 5) Harmonogram powinien określać realizację modułów tematycznie wraz ze związanymi z nimi kursami i stażami kierunkowymi, określonym czasem i miejscem ich realizacji oraz kadrą prowadzącą. Ewentualne zmiany terminów/kadry dydaktycznej są dopuszczalne w trakcie realizacji szkolenia.
- 6) Ocena uzyskanej wiedzy i nabytych umiejętności odbywa się z uwzględnieniem metod określonych w programie szkolenia specjalizacyjnego.
- 7) Jednostka szkoląca prowadzi dokumentację przebiegu szkolenia specjalizacyjnego.

4. Wewnętrzny system oceny jakości kształcenia

Specjalizujący się w dziedzinie surdologopedii będą objęci sondażem (drogą anonimowej ankiety) oceniającym poziom i jakość kształcenia (przygotowanie kadry, bazy, programu itp.).

Przedmiotem oceny jakości szkolenia specjalizacyjnego będzie w szczególności:

- 1) realizacja programu specjalizacji, organizacja i przebieg szkolenia specjalizacyjnego, harmonogram kursów specjalizacyjnych, staży kierunkowych i innych form kształcenia, sposób oceniania wiedzy i umiejętności praktycznych;
- 2) stopień przydatności przekazywanej wiedzy oraz umiejętności praktycznych;
- 3) sposób prowadzenia zajęć, stosowane metody kształcenia i pomoce dydaktyczne.

Na podstawie wyników sondażu proces szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie surdologopedii będzie w razie potrzeby modyfikowany.